

Egense-Rantzausminde Lokalhistorie

Beretning til generalforsamlingen den 13. april 2023

Hermed skal jeg aflægge beretning over foreningens arbejde siden sidste generalforsamling, som var den 24. marts 2022.

Efter et par år med corona-rod i 20 og 21 var vi igen på sporet sidste år i 22 og det netop forgangne år må vist siges at være det første rigtige normalår efter undtagelsestilstanden. Desværre er vi ikke kommet helt ud af uvanen med at afholde generalforsamlinger forskudt. Generalforsamlingen skal jo afholdes inden udgangen af 1. kvartal, og vi er nu nået til starten på andet! Denne gang kan skylden ikke skyldes på coronaen, men udelukkende på formandens glemsomhed.

Sidste års generalforsamling sammensatte bestyrelsen således:

- Jens Nagel, sekretær
- Claus Dehli
- Hanne Adamsen
- Inger Christensen
- Klaus Johannessen, formand
- Dertil kommer to suppleanter: Tina Rosenlund og Eva Agger

Og så får vi uvurderlig hjælp udefra af vores gamle kasserer John Hansen, som nu i mange år ikke har været formelt, aktivt bestyrelsesmedlem, men som alligevel står for hele regnskabet. Tak for det!

Siden sidste års generalforsamling har bestyrelsen afholdt 5 møder. Det gør vi hver gang som et udvidet møde, hvor det ikke blot er de fem der mødes, men også arkivisterne så de er fuldt orienterede om arkiv og forening.

Når jeg omtaler bestyrelsen vil jeg heller ikke undlade at nævne vores revisorer som sikrer at alt går lovligt til. Her vil jeg mindes Hans Hellemann, som vi mistede for ganske nylig. Ud over at være en af vores revisorer, har Hans gennem mange år bidraget til at holde fast i historien og det lokale sammenhold gennem en indsats i mange foreninger og i mange aktiviteter. Altid venlig, imødekommende og hjælpsom. Ære være hans minde. Sammen med beboerforeningen har vi plantet Hans' yndlingstræ, en magnolie, ude ved højbedet, som Hans sammen med Lone også var initiativtager til at få beplantet med kirsebærtræer sidste år.

Større begivenheder og arrangementer

Det er registreret, at vi ifm vandringer, Arkivernes Dag, foredrag mv har haft i alt 224 deltagere.

Vi havde en velbesøgt, udbytterig og lækker forårsvandring den 18. maj med vin og sandwich på Lehnkov Strand. Spændende at være indenfor murene, eller i hvert fald matriklen, på Lehnkov Gods og tak til Søren Axelsen for det.

Arkivernes dag havde vi henlagt til 20. november sammenlagt med julebazaren så vi fik endnu flere gæster end ellers. Emnet var denne gang Sømandsforeningen.

Så har vi stillet op ved Loppemarked ved Brugsen

Vi har haft besøg af skoleklasser fra Rantzausminde Skole

Og så har vi opgivet et planlagt besøg på Hvidkilde Gods – det ville simpelthen blive for dyrt efter vores mening.

Lige pt planlægger Jens og Clavs et arrangement med navnet "Egense Sogn på 46 minutter", som er udtænkt især for gangbesværede... en tur gennem sognet på 46 minutter oplevet fra en behagelig stol ... og så med vinsmagning bagefter.

Og så planlægger vi endelig en eftersommervandring fra Skovsbo ad hovvejen og Øhavsstien til Hellegårdsvej og tilbage ad Egense Kirkevej

Det daglige arbejde i arkivet

Dette afsnit for give jer andre et indtryk af hvad det er der bliver arbejdet med og hvordan på arkivet:

Der er masser at lave på arkivet for raske folk med lyst til støvede dokumenter og fotografier. Som konsekvens heraf har de aktive folk besluttet at mødes ikke bare hver anden tirsdag, men hver tirsdag formiddag for at få mere tid til arbejdet. Og de får ikke engang løn for det!

Arkivets åbningstider for folk der skal aflevere arkivalier eller blot have stillet deres nysgerrighed er fortsat hver anden tirsdag i lige uger. Og det bliver ganske flittigt benyttet. Faktisk så meget, at det nogle gange kan være svært at finde ro til arkivering – og vi lider faktisk også af pladsmangel til både arkivalier og arkivister. Så for at arkivet ikke skal udvikle sig til en fortravlet banegård har vi aftalt med vores udlejer Beboerforeningen, at vi kan få et arbejdsbord ud på balkonen. Her kan man så tage imod besøgende eller alternativt sidde med større opgaver der kræver ro og overblik.

For at beskrive aktivitetsniveauet har jeg lige fået noget statistik:

- 5 er tilknyttet arkivet som arkivister og der er brugt 980 timer incl. hjemmearbejde.
- 33 besøgende i arkivet.
- Skiftlige henvendelse:35
- Telefoniske henvendelser (også foretaget hjemmefra): 54
- Besøg på Hjemmesiden:
- Medlemmer på facebook: 691
- Vi 21 hyldemeter arkivmateriale (en tilvækst på 3 meter).
- Vi har i alt indberettet 318 sager i Arkibas, både billeder og tekst. De 15 er med indscannede dokumenter, der er læsbare. 222 er billeder.

Jeg har bedt et par af arkivisterne beskrive deres arbejde. Æn skriver:

"Opgaverne i arkivet er mangeartede.

Når vi får indleveret materiale, taler vi med den der kommer med det. Prøver at få så mange oplysninger som muligt, og få det skrevet ned. Herefter skal materialet journaliseres.

Så er opgaven at få registreret noget af alt det, der ligger på lager. Noget er let at gå til – et enkelt billede, hvor vi har navn og oplysninger. – Andet er mere kompliceret. Mange gange slår vi billeder op på facebook for at få hjælp til oplysninger, og der er meget hjælp at hente.

Papirsager, gamle ejendomsdokumenter, aftægtskontrakter, fæsteaftaler og skifter, det er der meget arbejde i. Det kræver god tid til at sætte sig ind i tingene og få en sammenhæng i det. Mange gange må der søges i kirkebøger og folketællinger, for at få styr på familiesammenhænge osv. Man skal kunne læse

gammel håndskrift – ikke nødvendigvis gotisk – men alle dokumenter, kirkebøger osv var håndskrevne. Når der er styr på dokumenterne, og de er sorteret, skal de registreres i arkibas.

Og så skal vi forberede "foredrag" til vores ture. Vi har altid lidt fortællinger med om de ting, vi ser. Vi fordeler opgaverne, men det kan også være tidskrævende at finde frem til oplysningerne.

Og så er der skrivning af artikler til hjemmesiden. – når man har gennemarbejdet en sag til Arkibas, kan der skrives en historie til hjemmesiden, hvis der er materiale til det. En spændende person, bygning, virksomhed, eller en begivenhed. Man må gerne være glad for at skrive og formidle.

Oplæring i de programmer vi bruger, kan ske via kurser, eller mest som sidemandsoplæring. – jeg har brugt meget tid på at hjælpe de andre med indberetning og vejledning i arkivarbejdet. Fra mit arbejdsliv har jeg været vant til at arbejde med edb-systemer, interviewe folk og skrive lange redegørelser.

Jeg har fået lært at bruge scanneren, nogenlunde. Har scannet 5-6 familiealbum, bl.a. – Der må meget gerne komme en med kendskab til billedbehandling og scanning. Man behøver ikke nødvendigvis at sidde med de gamle dokumenter, F. eks. Når der kommer en familie med hele mapper, hvor vi skal finde ud af hvilke der skal scannes. Få dem scannet og samtidig få snakket og skrevet oplysningerne ned. Det er en fordel, hvis en kan scanne og en anden kan interviewe.

Gerne en med kendskab til skibsværfterne og de både, der er bygget. Så vi kan få lidt mere fyldestgørende tekster, ikke bare, som jeg lige har set: båd bygget på Eivinds. Osv. Osv.

Og hvad er det for konkrete emner der så er arbejdet med. Rigtigt mange. En anden arkivist skriver:

"Jeg har arbejdet med Sygeplejeforeningen i Egense Sogn, men kørt fast, da materialet fra 1946 til 1970 er "væk". Det samme problem er jeg løbet ind i mht Egense-Rantzausminde Idrætsforening. Materialet er forsvundet fra kælderen under Rantzausminde Skole. Kunne håbe på at nogen ligger inde med noget. Har efterlyst det på vores side."

Det illustrerer jo fint det kæmpe problem, at folk nogle gange rydder lidt for grundigt op. Husk altid at spørge dit arkiv inden du kører på Genbrugsstationen!!

Og videre skriver en tredje:

"Jeg har arbejdet med sortering og registrering af billeder og effekter fra Sømandsforeningen. Pt er jeg i gang med sortering/registrering af en stor kasse fra Bakkely Brugs, som bla indeholder protokoller, kvitteringer, tegninger af udvidelser af Brugsen og meget mere. Størstedelen af tiden på en sag går på sortering inden registreringen".

Og endelig skriver en fjerde:

"Selv om vi er bagud med arkiveringen/journaliseringen, så har vi et fællesskab som har gode værdier. Dette bør vi også tænke på, som argument, når vi søger nye arkivister. Vores nytårs- og sommerspisning med diverse underholdende indslag. Det at vi synger til hvert bestyrelsesmøde er heller ikke dårligt. Så disse sociale indslag er også en god del af arkivarbejdet. Og jeg er så heldig at de tre kvinder jeg er frivillig sammen med, har en viden om Gud og hvermand og kvinde i Egense Sogn. Tak for det."

Teknik og kommunikation

Det teknisk/elektroniske fylder en del: Facebook og hjemmeside, som har fået en oprydning, men som kræver endnu mere kærlig, løbende pleje.

Så er der scannere og ikke mindst hastigheden på nettet ... eller mangel på samme. Vi kæmper stadig med at udnytte den giga-hastighed vi får ind i huset. Når den kommer frem til vores computere er den blevet til en sløv skildpadde...

Vi er ved at få etableret os i skyen - One Drive er ved at være på plads

Har fået styr på adgangen til mediastream

Og vi har stadig udfordringer med hastigheden i arkiveringssystemet Arkibas

Større og mindre sager i bestyrelsen

Vi har forsøgt at få Svendborg kommune til at ændre et vejnavn: Rantzausvej ved Lystbådehavnen til Henningsensvej for at hædre de navnkundige og verdensberømte bådebyggere i Rantzausminde. Det fik vi ikke held med i første omgang, men har arkiveret sagen til senere genoptagelse.

Og så har vi blandet os med en udtalelse ifm en ansøgning om nedrivning af det gamle hønseri. Da dele af hønseriet faktisk var registreret som bevaringsværdigt af Svendborg Kommune syntes vi at det gik lige lovlig hurtigt med at gi nedrivningstilladelse. Men den blev altså givet i sidste ende og vi håber at kommunen, som den lovede, ville sørge for at få bygningerne registreret inden nedrivning.

Vi vil fremadrettet holde øje med lignende lokale sager, nedrivninger, lokalplaner eller lignende, hvor foreningen kan blande sig med de særlige kulturarvsbriller, som vi synes, at vi bør bære.

Skolerne i sognet har fyldt en del. Vi har både modtaget en masse materiale fra Rantzausminde Skole og senest også fra Efterskolen, som nu ikke længere hedder Rantzausminde Efterskole, men Svendborg ditto! Vi er i den forbindelse, efter kontakt til Svendborg kommune, dog rendt ind i en udfordring, idet det viste sig at det meste af det modtagne materiale fra Rantzausminde Skole er belagt med klausul da det er yngre end 75 år. På den ene side ærgerligt ikke at kunne få et indblik i hele skolens liv, på den anden side helt rimeligt at vi skal være lovmedholdelige og respektere privatlivets fred.

Vi har tidligere omtalt, at vi har deltaget i arbejdet med at fordele Fyns Amts Avis' arkiv. Det arbejde er nu slut. Vi har imidlertid også et godt samarbejde med en af avisens journalister, som har opsøgt os og fået stof til flere artikler. Så vi får udbredt vores skatkiste af viden via mange kanaler

Ovre i den mere praktiske afdeling kan jeg fortælle at vi nu også er blevet forsikrede – vi mente oprindeligt at vi var forsikrede gennem beboerforening og forsamlingshus, hvilket viste sig ikke at holde. Heldigvis før vi fik brug for en forsikring!

Priserne stiger og dermed også udgifterne for vores udlejer. Vi har derfor aftalt at øge huslejeindbetalingen årligt fra 3 til 4000 kr, hvilket stadig er umådeligt billigt, synes vi.

Og afslutningsvis kan jeg konstatere, at vi bla kan sikre en god økonomi ved at vi er mange medlemmer. Ved slutningen af 2022 var vi oppe på næsten 70 medlemmer, hvilket var det højeste i mange år og hvilket har været med til at sikre en god økonomi. Ved starten af et nyt kalenderår er det svært og kræver rykkere at få medlemmerne til at genindbetale ... men vi har før vurderet, at det var for dyrt for så lille en forening at få oprettet pbs.

En af vores udfordringer er derudover at vi er for få aktive til at nå alt det vi gerne vil – og det kan være svært at prioritere. Men der skal også gerne være plads til at de aktive kan arbejde med netop det de har mest lyst til.

Men i forlængelse af det er det jo oplagt, at jeg igen, igen kommer med en opfordring til at deltage i arkivets og foreningens arbejde. Alle er velkomne og jeg tror, trods pladsproblemer, at vi kan finde plads til alle, stort set uanset hvor interessen ligger.

Og til allersidst vil jeg takke jer andre arkivister og bestyrelsesmedlemmer for et godt stykke arbejde i det forgangne år!!.